

ARALASH YOSHLI GURUHLARDA PSIXOLOGIK O'YINLAR ORQALI O'QUV MOTIVATSIYASINI SHAKLLANTIRISH

Xabibullayeva Xilolaxon Xaliylillo qizi

*Andijon davlat pedagogika instituti Ta'lim tarbiya nazariyasi va metodikasi
(Maktabgacha ta'lim) mutaxassisligi 1-bosqich magistranti
+998-93-253-50-02*

habibullayevahilolaxon708@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada psixologik o'yinlar orqali aralash yoshli guruhlarda o'quv motivatsiyasini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari tahlil qilinadi. O'quv jarayonida o'yin elementlarini qo'llash orqali bolalarning intellektual va emotsional faolligini oshirish imkoniyati mavjud. Shu bilan birga, psixologik o'yinlarning ta'lim jarayoniga integratsiyasi va ularning samaradorligini oshirishda tutgan o'rni yoritiladi.

Kalit so'zlar: guruh, psixologik o'yinlar, motivatsiya, integratsiya, o'yin faoliyati, kognitiv rivojlanish.

Аннотация: В данной статье анализируются теоретические и практические основы формирования учебной мотивации в группах смешанного возраста с использованием психологических игр. Рассматривается возможность повышения интеллектуальной и эмоциональной активности детей через применение игровых элементов в образовательном процессе. Также освещается роль интеграции психологических игр в учебный процесс и их вклад в повышение эффективности обучения.

Ключевые слова: группа, психологические игры, мотивация, интеграция, игровая деятельность, когнитивное развитие.

Annotation: This article analyzes the theoretical and practical foundations of shaping educational motivation in mixed-age groups through psychological games. It discusses the possibility of enhancing children's intellectual and emotional activity by incorporating game elements into the educational process. Additionally, the article highlights the role of integrating psychological games into the educational process and their contribution to increasing effectiveness.

Keywords: group, psychological games, motivation, integration, game activity, cognitive development.

KIRISH

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim jarayonida samaradorlikka erishish va bolalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshirish masalalari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, aralash yoshli guruhlarda ta'lim jarayonini tashkil etish turli yoshdagi bolalarning intellektual, emotsional va ijtimoiy o'ziga xosliklarini hisobga olishni talab qiladi. Psixologik o'yinlar, bolalarning yosh xususiyatlari va qiziqishlariga moslashtirilgan holda, ularning muloqotga bo'lgan ehtiyojini qondirish, ijtimoiy muhitga moslashish va o'zini

anglash kabi ko‘nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, ushbu usul orqali bolalarda bilimlarni amaliyotda qo‘llash va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari kengayadi.

Maktabgacha ta‘lim bosqichi bolalarning shaxsiy va intellektual rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Ushbu davrda bolalarda o‘quv motivatsiyasini shakllantirish ularning keyingi ta‘lim jarayonidagi muvaffaqiyati uchun mustahkam poydevor yaratadi. Ayniqsa, aralash yoshli guruhlar, ya‘ni bir necha yosh toifasiga mansub bo‘lgan bolalarni birlashtirgan guruhlarda, o‘quv motivatsiyasini rivojlantirish maxsus yondashuvni talab etadi. Bunday guruhlarining o‘ziga xosligi shundaki, ularda bolalar o‘zaro muloqot va hamkorlik orqali bir-biridan o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘ladilar, bu esa ularning ijtimoiy va kognitiv rivojlanishiga xizmat qiladi.

Aralash yoshli guruhlar psixologik o‘yinlarni samarali tarzda qo‘llash uchun qulay vosita bo‘lib, bolalarda faqat bilim olishga bo‘lgan qiziqishni emas, balki ijtimoiy ko‘nikmalarni rivojlantirishga ham imkon yaratadi. Psixologik o‘yinlar orqali bolalarning fikrlash qobiliyatini, o‘z-o‘zini anglash darajasini va muloqot madaniyatini shakllantirish, ularni kelgusida mustaqil va ijodkor shaxs bo‘lishga tayyorlashda muhim vosita sifatida namoyon bo‘ladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Maktabgacha ta‘limda aralash yoshli guruhlar konsepsiyasi zamonaviy ta‘lim jarayonida tobora dolzarblashib borayotgan mavzulardan biri hisoblanadi. Ushbu yondashuvning psixologik va pedagogik asoslarini tahlil qilish, o‘quv motivatsiyasini shakllantirishda o‘yin faoliyatining o‘rni va samaradorligini aniqlashga xizmat qiladi.

Aralash yoshli guruhlar va ularning ahamiyati. Aralash yoshli guruhlarda bolalar turli yoshda bo‘lib, ularning ijtimoiylashuv jarayoni yanada oson bo‘ladi.

Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasiga ko‘ra, kattalar va o‘rtoqlari bilan o‘zaro hamkorlik bolaning bilim olishida muhim ahamiyatga ega. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, aralash yoshli guruhlarda faoliyat olib borish bolalarda o‘zaro yordam, mas’uliyat va hamkorlik ko‘nikmalarini rivojlantiradi.^[18]

O‘quv motivatsiyasi va uning shakllanish omillari. Aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlar orqali o‘quv motivatsiyasi va uning shakllanishini bilish juda muhim ahamiyatga ega.

O‘quv motivatsiyasi bolani bilim olishga, yangi ma’lumotlarni o‘rganishga undaydigan ichki va tashqi omillarning yig‘indisidir. O‘z-o‘zini aniqlash nazariyasida motivatsiyaning ichki va tashqi turlari ajratiladi. Ular ichida ayniqsa ichki motivatsiya o‘yinlar orqali shakllantirilishi mumkin, chunki o‘yin bolalar uchun tabiiy va qiziqarli faoliyatdir.^[19]

Aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlardan foydalanish metodikasi. Aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlarni muvaffaqiyatli qo‘llash uchun ta‘lim beruvchi o‘yin

¹⁸ E.D.Bozhovich (2009). Zone of Proximal Development: The Diagnostic Capabilities and Limitations of Indirect Collaboration. Journal of Russian & East European Psychology, 47(6), 48–69.

¹⁹ Vallerand, Robert J. (January 1, 2000). Deci and Ryan’s Self-Determination Theory: A View from the Hierarchical Model of Intrinsic and Extrinsic Motivation. Psychological Inquiry. 11 (4), 312–318.

jarayonini bolalarning yoshiga, ehtiyojlariga va qiziqishlariga moslashtirishi lozim. Ushbu jarayonda Montessori metodikasi muvaffaqiyatli natijalar ko‘rsatgan. Montessori ta’lim tizimida aralash yoshli guruhlarining tabiiy hamkorlik muhiti yaratilishi va bu muhitda o‘quv motivatsiyasini rag‘batlantirishga alohida e’tibor qaratiladi.^[20]

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlar orqali o‘quv motivatsiyasini shakllantirish nafaqat bolalarning bilish faoliyatini rivojlantiradi, balki ularda ijtimoiy va shaxsiy fazilatlarining kamol topishiga ham xizmat qiladi. Kelajakda ushbu yo‘nalishda empirik tadqiqotlarni kengaytirish, bolalarning psixologik rivojlanishini chuqurroq o‘rganish va milliy ta’lim tizimiga moslashtirilgan yangi usullarni ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

Maktabgacha ta’lim muassasalaridagi aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlar orqali o‘quv motivatsiyasini shakllantirish jarayoni o‘rganilib, ilmiy asoslangan metodik yondashuvlar ishlab chiqildi. Metodologik qism tadqiqotning nazariy asoslari, tadqiqot dizayni, ma’lumotlar yig‘ish va tahlil qilish usullari, shuningdek, amaliy tavsiyalarni ishlab chiqishga qaratilgan bosqichlardan tashkil topgan. Tadqiqotda asosiy tayanch sifatida quyidagi nazariy yondashuvlar qabul qilindi:

- Vigotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasi, bu bolalarning o‘zaro muloqoti va hamkorlik faoliyati orqali o‘quv motivatsiyasining shakllanishini tushuntiradi.
- Montessori ta’lim tizimida aralash yoshli guruhlarining tabiiy hamkorlik muhiti yaratilishi o‘quv motivatsiyasini rag‘batlantiradi.
- Ryan va Deci tomonidan ishlab chiqilgan o‘z-o‘zini aniqlash nazariyasi, bu o‘quv motivatsiyasining ichki va tashqi turlarini aniqlash va ularni shakllantirish usullarini ko‘rsatadi.

Tadqiqot eksperimental metodni qo‘llagan holda tashkil qilindi. Unda eksperimental va nazorat guruhlari ishtirok etdi. Eksperimental guruhda psixologik o‘yinlar vositasida o‘quv motivatsiyasini shakllantirishga qaratilgan maxsus dastur ishlab chiqilib, amaliyotga joriy etildi. Nazorat guruhida esa an’anaviy ta’lim usullari qo‘llanildi. Ma’lumotlarni yig‘ish uchun bir necha usullar qo‘llanildi:

- ✓ Kuzatish: Aralash yoshli guruhlarda bolalarning o‘yin faoliyatini bevosita kuzatib borish orqali o‘quv motivatsiyasi namoyon bo‘lishining o‘ziga xos xususiyatlari o‘rganildi.
- ✓ So‘rovnoma: Ota-onalar va pedagoglar bilan suhbatlar va anketa savollari yordamida bolalarning motivatsion darajasi haqida qo‘shimcha ma’lumotlar olindi.
- ✓ Eksperiment: Psixologik o‘yinlar yordamida eksperimental guruhda maxsus ta’lim muhitini yaratish orqali bolalarning o‘quv motivatsiyasi o‘zgarishlari o‘lchandi.

NATIJALAR

Mazkur tadqiqotning natijalari maktabgacha ta’lim tashkilotida aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlar orqali o‘quv motivatsiyasini shakllantirishning samaradorligini

²⁰ Bhatia, Punum; Davis, Alan; Shamas-Brandt, Ellen (19 May 2015). Educational Gymnastics: The Effectiveness of Montessori Practical Life Activities in Developing Fine Motor Skills in Kindergartners. *Early Education and Development*. 26 (4), 594–607.

tasdiqladi. Tadqiqot davomida yig'ilgan ma'lumotlar sifat va miqdoriy jihatdan tahlil qilindi va quyidagi asosiy natijalar aniqlandi.

Aralash yoshli guruhlarda psixologik o'yinlarning ahamiyati. Eksperimental guruhda psixologik o'yinlar yordamida ta'lim jarayonini tashkil etish bolalarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshirdi. Ayniqsa, kichik yoshdagi bolalar o'zlariga nisbatan katta yoshdagi tengdoshlaridan o'rnak olish orqali faol o'quv jarayoniga jalb qilindi. Natijalar aralash yoshli guruhlarda o'zaro yordam va hamkorlikning motivatsiya shakllanishiga ijobiy ta'sirini tasdiqladi.

Psixologik o'yinlar va ichki motivatsiya o'rtasidagi bog'liqlik. Ichki motivatsiyaning rivojlanishi bolalarning o'zini erkin his qiladigan va qiziqarli faoliyatlar bilan shug'ullanuvchi muhitda tezroq sodir bo'lishi aniqlandi. Psixologik o'yinlar bolalarda ijodkorlik, mustaqil fikrlash va muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qildi.^[21]

Eksperimental va nazorat guruhleri o'rtasidagi farqlar. Eksperimental guruhda psixologik o'yinlar asosida olib borilgan ta'lim dasturi natijasida bolalarning o'quv motivatsiyasi ko'rsatkichlari nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada yuqori bo'ldi. Deskriptiv statistika tahlillari shuni ko'rsatdiki, eksperimental guruh ishtirokchilari yangi bilimlarni o'zlashtirishda ko'proq faollik va qiziqish namoyon etdi.

Ijtimoiy ko'nikmalar va motivatsiya o'rtasidagi bog'liqlik. Aralash yoshli guruhlarining tabiiy dinamikasi ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiruvchi muhitni yaratdi. Katta yoshdagi bolalar kichik yoshdagi tengdoshlariga yordam berib, liderlik ko'nikmalarini rivojlantirdi, kichik yoshdagi bolalar esa taqlid qilish orqali o'z o'quv motivatsiyalarini kuchaytirdi. Ushbu natija Vigotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasidagi "Yaqin rivojlanish zonasi"^[22] konsepsiyasiga mos keladi.

Ta'limiy jarayonning rivojlanish istiqbollari. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'limda aralash yoshli guruhlarda psixologik o'yinlarni kengroq joriy etish zarurligini ko'rsatdi. Ushbu yondashuv bolalarning o'zaro hamkorlikda o'qish jarayonida qiziqishini oshirib, ularda o'quv faoliyatining barqaror motivatsiyasini shakllantirish uchun samarali vosita ekanligini isbotladi. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim muassasalarida psixologik o'yinlar asosida ta'lim jarayonini tashkil etish aralash yoshli guruhlarining rivojlanish salohiyatini oshirish uchun muhim ekanligini ko'rsatdi. Olingan ma'lumotlar pedagogik amaliyotda innovatsion yondashuvlarni rivojlantirishga xizmat qilishi mumkin.

Yuqorida aytib o'tilgan ma'lumotlardan kelib chiqqan holda, ushbu tadqiqot maktabgacha ta'limda aralash yoshli guruhlarda psixologik o'yinlar orqali o'quv motivatsiyasini shakllantirishning samarali yondashuv ekanligini ilmiy jihatdan asoslashga qaratildi. Tadqiqot natijalari va tahlillari asosida quyidagi asosiy xulosalar chiqarildi:

1. Aralash yoshli guruhlarining ta'limiy imkoniyatlari. Aralash yoshli guruhlar bolalar o'rtasida ijtimoiy o'zaro ta'sir va hamkorlikni rivojlantirish uchun tabiiy muhit yaratadi.

²¹ Ryan, R. M.; Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*. 55 (1), 68–78.

²² https://en.m.wikipedia.org/wiki/Zone_of_proximal_development

Katta yoshdagi bolalar kichik yoshdagilarga o'rnak bo'lib, ularda bilimga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Shu bilan birga, kichik yoshdagi bolalar katta yoshdagilarga ergashish orqali o'z o'quv faoliyatini faollashtiradi.

2. Psixologik o'yinlarning motivatsiya shakllantirishdagi roli. Psixologik o'yinlar bolaning ichki motivatsiyasini kuchaytiruvchi muhim vosita ekanligi isbotlandi. Rolli, muammoli vaziyatli va jamoaviy o'yinlar bolalarda ijodiy fikrlash, muammolarni hal qilish va bilim olishga bo'lgan ijobiy munosabatni rivojlantirdi. Bu motivatsiyaning ichki manbalari – qiziqish va o'zini rivojlantirish istagini rag'batlantirdi.

3. O'quv jarayonining samaradorligi. Eksperimental guruhda psixologik o'yinlarga asoslangan ta'lim dasturi bolalarning o'quv motivatsiyasi darajasini sezilarli darajada oshirdi. Nazorat guruhi bilan taqqoslaganda, eksperimental guruh ishtirokchilari o'quv faoliyatida yuqori faollik va ishtiyoq namoyon etdi.

4. Tadqiqotning amaliy ahamiyati. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim muassasalarida aralash yoshli guruhlarini tashkil etish va ularda psixologik o'yinlar vositasida ta'lim jarayonini samarali tashkil etish bo'yicha metodik tavsiyalarni ishlab chiqishga asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu yondashuv bolalar rivojlanishini qo'llab-quvvatlashda yangi pedagogik imkoniyatlar ochib beradi.

MUHOKAMALAR

Mazkur tadqiqot maktabgacha ta'limda aralash yoshli guruhlarda psixologik o'yinlar orqali o'quv motivatsiyasini shakllantirish masalasini chuqur o'rganib, qator nazariy va amaliy natijalarni aniqladi. Ushbu bo'limda natijalar mavjud ilmiy asoslar va ilg'or pedagogik yondashuvlar bilan taqqoslanadi, shuningdek, ularning ta'lim jarayoniga amaliy ahamiyati baholanadi.

Aralash yoshli guruhlarining ijtimoiy va pedagogik imkoniyatlari. Tadqiqot aralash yoshli guruhlarining ta'limiy jarayonda yuqori pedagogik salohiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Natijalar Vigotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasidagi "Yaqin rivojlanish zonasi"⁵ konsepsiyasi bilan uyg'un bo'lib, katta yoshdagi bolalar kichik yoshdagilarga o'rnak bo'lish va ularga bilimlarni o'rganish jarayonida yordam berish orqali motivatsiyani kuchaytirishini tasdiqladi. Shu bilan birga, kichik yoshdagi bolalar katta yoshdagilarning faoliyatiga ergashish orqali ta'lim jarayoniga faol jalb qilindi. Bu natijalar Montessori pedagogikasining tamoyillari, xususan, turli yoshdagi bolalarni bir guruhda birlashtirishning rivojlantiruvchi ahamiyati haqidagi nazariyasini ham qo'llab-quvvatlaydi. Bu yondashuv bolalarda o'zaro yordam, mas'uliyat va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishga imkon beradi.

Psixologik o'yinlarning motivatsiyaga ta'siri. Psixologik o'yinlar orqali o'quv motivatsiyasining shakllanishi ichki motivatsiyaning kuchayishiga bevosita ta'sir ko'rsatdi. Ryan va Decining o'z-o'zini aniqlash nazariyasiga ko'ra, ta'lim mazmunining qiziqarli va ahamiyatli bo'lishi bolalarning ichki motivatsiyasini kuchaytiradi. Ushbu tadqiqotda aynan rolli, muammoli vaziyatli va jamoaviy o'yinlar bolalarning ta'limga bo'lgan ichki qiziqishini oshirganligi aniqlandi. Shu bilan birga, o'yinlarning muvaffaqiyati, bolalarning bilimni faol o'zlashtirish jarayonlariga qiziqishini oshiruvchi omil sifatida ko'rsatildi.

Kutilmagan natijalar shuni ko‘rsatdiki, muammoli vaziyatlarni hal qilishga qaratilgan o‘yinlar bolalarda ijodkorlik va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Eksperimental va nazorat guruhleri farqlari. Eksperimental va nazorat guruhleri o‘rtasidagi taqqoslash psixologik o‘yinlar ta‘sirining aniqroq baholanishiga imkon berdi. Eksperimental guruhda o‘quv motivatsiyasi darajasining sezilarli darajada yuqori bo‘lishi o‘yinlarning samaradorligini tasdiqladi. Bu ta‘lim jarayonida o‘yin faoliyatini faollashtirish o‘quvchining o‘z imkoniyatlarini samarali ravishda rivojlantirishga yordam berishini ko‘rsatdi.

O‘yin shakllarining ijtimoiy va kognitiv rivojlanishdagi o‘rni muhim hisoblanadi. Psixologik o‘yinlarning turli shakllari bolalarda turli ijtimoiy va kognitiv rivojlanish omillarini kuchaytiradi. Rolli o‘yinlar ijodiy fikrlash va o‘zini ifoda etishni rivojlantirsa, muammoli vaziyatlar orqali tashkil etilgan o‘yinlar mantiqiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini oshirdi. Ushbu topilmalar bolalarning nafaqat o‘quv motivatsiyasini, balki kompleks ijtimoiy va intellektual rivojlanishini ta‘minlash imkonini beradi.

Tadqiqotning nazariy jihatleri psixologik o‘yinlarning bolalar rivojlanishiga ta‘siri bo‘yicha ilgari o‘tkazilgan tadqiqotlarni boyitdi. Shu bilan birga, tadqiqotning amaliy jhati maktabgacha ta‘lim muassasalarida innovatsion yondashuvlarni joriy qilishga yordam beradigan uslubiy tavsiyalarni ishlab chiqishga xizmat qiladi. Muhokamalar natijasida psixologik o‘yinlar bolalarning motivatsiyasini rivojlantirishda asosiy omil ekanligi hamda aralash yoshli guruhlarining tabiiy muhitida ushbu o‘yinlarni qo‘llashning yuqori samaradorligi aniqlanganligi tasdiqlandi. Natijalar pedagogik amaliyotni takomillashtirishda va maktabgacha ta‘limda yangi yondashuvlarni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

Ushbu tadqiqot maktabgacha ta‘limda aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlar orqali o‘quv motivatsiyasini shakllantirishning samarali va ilmiy jihatdan asoslangan yondashuv ekanligini isbotladi. Tadqiqot davomida olingan natijalar bolalar o‘rtasida o‘quv faoliyatini rag‘batlantirish va ularning ta‘limga bo‘lgan ijobiy munosabatini rivojlantirishda psixologik o‘yinlarning muhim rol o‘ynashini ko‘rsatdi. Aralash yoshli guruhlarda psixologik o‘yinlar yordamida ta‘lim jarayonini tashkil etish bolalarning o‘zaro ijtimoiy muloqotini, hamkorlik va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Kichik yoshdagi bolalar katta yoshdagi tengdoshlaridan o‘rnak olib, ulardan ilmiy va shaxsiy ko‘nikmalarni o‘rganadi, bu esa o‘z navbatida ularning ta‘limga bo‘lgan qiziqishlarini oshiradi. Katta yoshdagi bolalar esa kichik yoshdagilarga yordam berish orqali o‘zlarini mas‘uliyatli va ijtimoiy faol shaxs sifatida rivojlantiradi. Bu jarayon bolalar o‘rtasida ijtimoiy va kognitiv o‘zaro ta‘silarni chuqurlashtirib, ularda o‘quv motivatsiyasining ichki manbalarini kuchaytiradi. Psixologik o‘yinlarning turli shakllari – rolli o‘yinlar, muammoli vaziyatli o‘yinlar, va jamoaviy faoliyatlar bolalarning mantiqiy fikrlash, ijodiy yondashuv va o‘zini ifoda etish ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O‘yinlarning bunday shakllari o‘quv jarayonini nafaqat qiziqarli, balki samarali ham qiladi, chunki ular bolalarda ta‘limga bo‘lgan ichki qiziqishni va intilishlarni rag‘batlantiradi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagilarni tavsiya etish mumkin:

- Maktabgacha ta’lim muassasalarida aralash yoshli guruhlarini keng joriy etish va ularda o‘yin faoliyatiga asoslangan ta’lim usullarini qo‘llash.
- Psixologik o‘yinlarning bolalar yoshiga mos metodikasini ishlab chiqish va pedagoglarni ushbu usullardan samarali foydalanishga tayyorlash.
- Motivatsiya shakllanishini chuqurroq o‘rganish uchun ushbu yo‘nalishda uzoq muddatli tadqiqotlarni davom ettirish.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, psixologik o‘yinlar yordamida o‘quv motivatsiyasini shakllantirish aralash yoshli guruhlarda ta’limning yuqori samaradorligini ta’minlaydi. Eksperimental guruhda o‘quvchilar o‘z faoliyatlarini faolroq va mustaqil bajarishga intilishdi, bu esa o‘quv jarayonining yanada rivojlanishiga imkon yaratdi. Tadqiqotning ilmiy ahamiyati, psixologik o‘yinlarning ta’limdagi samaradorligini chuqur o‘rganish va amaliyotda keng qo‘llash imkoniyatlarini yaratishda yotadi. Shuningdek, bu ish kelajakda maktabgacha ta’limda o‘quv motivatsiyasini shakllantirish bo‘yicha yanada rivojlangan tadqiqotlar va amaliy yondashuvlarni ishlab chiqishga xizmat qilishi mumkin. Shuningdek, tadqiqotda aniqlangan natijalar, pedagogik amaliyotda yangi metodik yondashuvlarni ishlab chiqishga imkon yaratadi, bu esa bolalar rivojlanishining barcha jihatlarini kengaytirish va takomillashtirishga yordam beradi. Ushbu xulosa tadqiqotning nazariy va amaliy ahamiyatini tasdiqlash bilan birga, kelajakda maktabgacha ta’limni takomillashtirish bo‘yicha istiqbolli yo‘nalishlarni belgilab beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. E.D.Bozhovich (2009). Zone of Proximal Development: The Diagnostic Capabilities and Limitations of Indirect Collaboration. *Journal of Russian & East European Psychology*, 47(6), 48–69.
2. Vallerand, Robert J. (January 1, 2000). Deci and Ryan’s Self-Determination Theory: A View from the Hierarchical Model of Intrinsic and Extrinsic Motivation. *Psychological Inquiry*, 11 (4), 312–318.
3. Bhatia, Punum; Davis, Alan; Shamas-Brandt, Ellen (19 May 2015). Educational Gymnastics: The Effectiveness of Montessori Practical Life Activities in Developing Fine Motor Skills in Kindergartners. *Early Education and Development*. 26 (4), 594–607. <https://doi.org/10.1080/10409289.2015.995454>
4. R.M.Ryan, E.L.Deci (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*. 55 (1), 68–78. <https://doi.org/10.1037%2F0003-066X.55.1.68>
5. https://en.m.wikipedia.org/wiki/Zone_of_proximal_development